

ก.พ. • คู่มือเตรียมสอบ ภาค ก.

ระดับปริญญาตรี

❁ ตามหลักเกณฑ์ใหม่ ❁

ฉบับสมบูรณ์

- สำหรับเตรียมสอบเข้ารับราชการ (ภาค ก.) ในสังกัด ก.พ. ทุกกระทรวง ทุกกรม
- เนื้อหาครบถ้วนทุกรายวิชา ตามเกณฑ์การสอบใหม่ ปี 63

- วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 - การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา
 - การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม
 - การคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ

- วิชาภาษาอังกฤษ
- วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี

สรุปเนื้อหาตรงตามแนวข้อสอบจริง พร้อมแนวข้อสอบ เฉลย และคำอธิบาย จากประสบการณ์สอนมากกว่า 15 ปี

กิตตินันท์ พลสวัสดิ์, ชีระวัชร บัวหลวง ผุฑพิชญพงษ์, ภักธรากรณ์ สุโสภา, นุภา นันทเกียรติ, พนิชกร พลสวัสดิ์

มีเพียง “ความรู้” เท่านั้นที่มนุษย์ใช้พลิก “โลก” และเปลี่ยน “ชีวิต”
เราจึงสร้างสรรค์ และส่งมอบ “ความรู้” ในรูปแบบที่ดีกว่า
เพื่อให้คนไทย “เรียนรู้” ได้ตลอดชีวิต

คู่มือเตรียมสอบ ก.พ. ภาค ก. ระดับปริญญาตรี ตามหลักเกณฑ์ใหม่ ฉบับสมบูรณ์

AUTHORS

กิตินันท์ พลสวัสดิ์
ธีระวีร์ บัวหลวง ศุภพิชญพงษ์
ภัทราภรณ์ สุขโสภิ
ณฎา นันทเกียรติ
พนัชร พลสวัสดิ์

EDITORIAL

กิตินันท์ พลสวัสดิ์
kitinan_p@idcpremier.com

GRAPHIC DESIGNERS

ยุทธนา เกิดประดิษฐ์, วรวิทย์ วรจันต์

PAGE LAYOUT

จตุรงค์ ศรีวิลาศ

PROOFREADER

สุนทรี บรรลือศักดิ์

PUBLISHING COORDINATORS

วรพล ณธิกุล, สุพัตรา อจปรุ, วัชรพงศ์ ยงปัญญาสกุล,
ศรัณย์ คมขำ

ตรวจวิชาการ

ผศ.ปรีดาภรณ์ กาญจนสำราญวงศ์, คัดนางค์ บุญเพชรรัตน์,
ณจันทร์ สุริยะนาคินทร์

PUBLISHED AND DISTRIBUTED BY

บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด
200 หมู่ 4 ชั้น 19 ห้อง 1901
อาคารจัสมินอินเตอร์เนชั่นแนลทาวเวอร์
ถ.แจ้งวัฒนะ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
โทรศัพท์ 0-2962-1081 (อัตรา 10 คู่สาย)
โทรสาร 0-2962-1084

สมาชิกสัมพันธ์

โทรศัพท์ 0-2962-1081-3 ต่อ 121 โทรสาร 0-2962-1084
ร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย
โทรศัพท์ 0-2962-1081-3 ต่อ 112-114 โทรสาร 0-2962-1084

พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2563

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

กิตินันท์ พลสวัสดิ์
คู่มือเตรียมสอบ ก.พ. ภาค ก. ระดับปริญญาตรี
ตามหลักเกณฑ์ใหม่ ฉบับสมบูรณ์
นนทบุรี : ไอดีซี+, 2563
424 หน้า
1. คู่มือเตรียมสอบ ก.พ.
I ธีระวีร์ บัวหลวง ศุภพิชญพงษ์
II ภัทราภรณ์ สุขโสภิ
III ณฎา นันทเกียรติ
IV พนัชร พลสวัสดิ์
(ผู้แต่งร่วม)
V ชื่อเรื่อง
371.262
ISBN 885-916-100-799-9

เครื่องหมายการค้าอื่นๆ ที่อ้างถึงเป็นของบริษัทนั้นๆ

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดย
บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนใด
ส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใด ๆ นอกจากจะ
ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้จัดพิมพ์เท่านั้น

บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ที่มี
คุณภาพสู่ผู้อ่านชาวไทย เรายินดีต้อนรับงานเขียนของนักวิชาการ
และนักเขียนทุกท่าน ท่านผู้สนใจกรุณาติดต่อผ่านทางอีเมล
ที่ infopress@idcpremier.com หรือทางโทรศัพท์หมายเลข
0-2962-1081 (อัตรา 10 คู่สาย) โทรสาร 0-2962-1084

ราคา 295 บาท

คำนำ

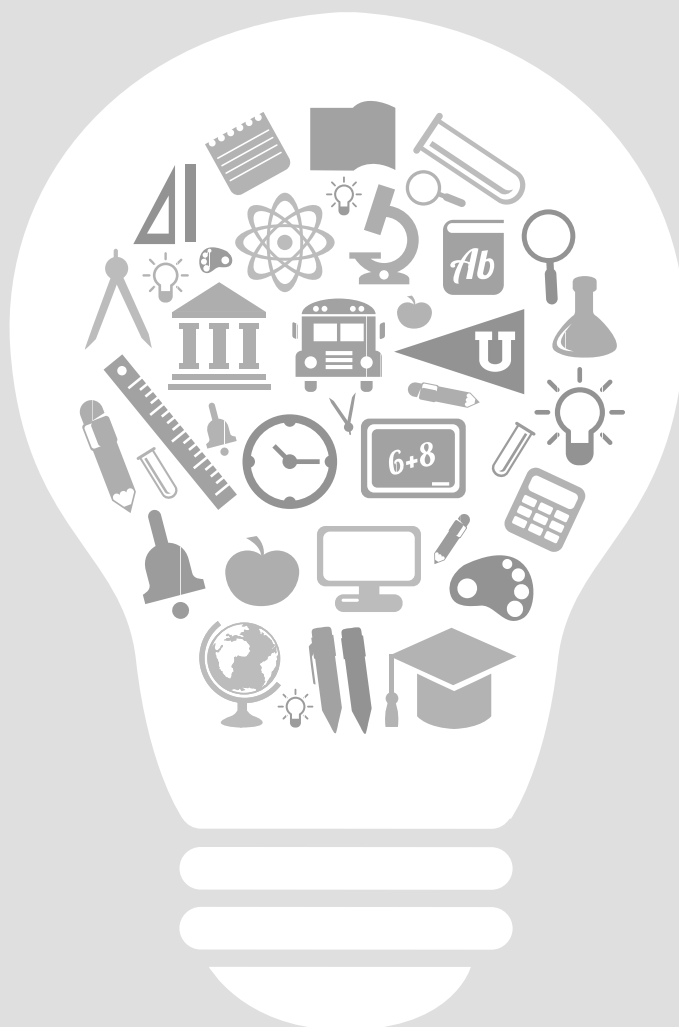
ในการสอบเข้าบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนในทุกกระทรวง กรม มีด้านการสอบทั้งหมด 3 ด้าน คือ ภาค ก. ก.พ. – ความสามารถทั่วไป, ภาค ข. ความสามารถเฉพาะตำแหน่ง และภาค ค. ความเหมาะสมกับตำแหน่ง ซึ่งพบว่า ภาค ก. ก.พ. ด้านการสอบแรกเป็นด้านที่ผู้คนส่วนใหญ่สอบไม่ผ่านตามที่ได้ตั้งใจไว้ เนื่องด้วยเหตุผลมากมาย อาทิ ไม่ทราบว่ามีเนื้อหาการสอบเรื่องอะไรบ้าง ไม่ทราบว่ามีแนวข้อสอบเป็นอย่างไร ไม่มีเวลาอ่านหนังสือ ไม่รู้วิธีการคิดของข้อสอบแต่ละเรื่อง หรือแม้แต่บางคนที่ทำข้อสอบไม่ทัน

หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงขึ้นจากปัญหาต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ผู้เข้าสอบทุกคนสอบผ่าน ภาค ก. ก.พ. ได้อย่างที่ตั้งใจไว้ เพื่อที่จะสอบในขั้นต่อไปได้ และได้บรรจุเข้ารับราชการตามที่ตั้งใจไว้ทุกคน โดยการรวบรวมข้อสอบเก่าในหลายปีที่ผ่านมา และสรุปเป็นหลักการคิดและวิธีการทำข้อสอบในแต่ละเรื่อง แต่ละวิชาไว้อย่างครบถ้วน ทั้งวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา (ภาษาไทย), การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม (ด้านเหตุผล) และการคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ (ด้านการคำนวณ - คณิตศาสตร์), วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี (กฎหมาย) ตามหลักเกณฑ์การสอบใหม่ปี 2563 อีกทั้งได้จัดทำแนวข้อสอบเสมือนจริงไว้อีก 3 ชุด เพื่อให้ผู้อ่านทุกท่านได้ทดลองทำก่อนที่จะสอบจริง และมีเฉลยพร้อมคำอธิบายไว้อย่างละเอียดครบถ้วน ช่วยให้อ่านได้ทำความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ในการสอบจริงได้นั่นเอง

สุดท้ายนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ผู้อ่านทุกท่านสอบผ่าน ภาค ก. ก.พ. ได้อย่างที่ตั้งใจไว้ทุกท่าน

คณะผู้จัดทำ

สิงหาคม 2563

สารบัญ

บทนำ การเตรียมตัวก่อนสอบ 1

หลักเกณฑ์การสอบแข่งขันเข้ารับราชการความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.)	1
แนวข้อสอบ (คาดการณ์ปี 2563).....	3
แนวทางการปฏิบัติของผู้เข้าสอบในวันสอบ	4
การเตรียมอุปกรณ์และเอกสาร	4
การปฏิบัติตามระเบียบ.....	4
การยุติการทำตอบ	5
ปัญหาและคำแนะนำในการสอบ.....	5

บทที่ 1 สรุปเนื้อหาวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ – การคิดวิเคราะห์

เชิงภาษา (ภาษาไทย) 7

สรุปแนวทางการทำข้อสอบบทความ.....	7
สรุปแนวทางการทำข้อสอบเรียงลำดับประโยค.....	9
สรุปแนวทางการทำข้อสอบข้อบกพร่องในการใช้ภาษา.....	10

บทที่ 2 สรุปเนื้อหาวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ – การคิดวิเคราะห์

เชิงนามธรรม (ด้านเหตุผล) 13

อุปมาอุปไมย	13
หลักสำคัญ ๆ ในการทำข้อสอบอุปมาอุปไมย.....	14
สรุปลักษณะความสัมพันธ์ของใจที่อุปมาอุปไมยที่ออกสอบบ่อย	16
การสรุปเหตุผลเชิงตรรกะ (ตรรกศาสตร์)	19
หลักการทำข้อสอบ “ข้อใดสอดคล้องกับข้อความข้างต้น”	20
หลักการทำข้อสอบ “ข้อใดไม่สอดคล้องกับข้อความข้างต้น”	22
การสรุปความจากภาษา (เงื่อนไขทางภาษา).....	24
รู้จักกับข้อสอบการสรุปความจากภาษา	24
หลักการทำข้อสอบการสรุปความจากภาษา.....	25
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดลำดับที่ให้เงื่อนไขทั้งหมด	26

ขั้นตอนที่ 2 หาตัวแปรที่จะนำมาสร้างตารางข้อมูล	27
ขั้นตอนที่ 3 ใส่ข้อมูลตามเงื่อนไขที่ให้อย่างชัดเจนก่อน.....	29
ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาเงื่อนไขส่วนที่เหลือ	35
ขั้นตอนที่ 5 พิจารณาช่องว่างที่เหลือ	36
การตอบข้อสรุปโดยใช้ตารางข้อมูล	38
การสรุปความจากสัญลักษณ์ (เงื่อนไขทางสัญลักษณ์).....	39
รู้จักกับข้อสอบการสรุปความจากสัญลักษณ์	39
การทำข้อสอบการสรุปความจากสัญลักษณ์	41

บทที่ 3 สรุปเนื้อหาวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ – การคิดวิเคราะห์

เชิงปริมาณ (ด้านการคำนวณ – คณิตศาสตร์) 51

อนุกรม	51
อนุกรม 1 ชุด แบบเพิ่มขึ้นคงที่	51
อนุกรม 1 ชุด แบบลดลงคงที่	54
อนุกรม 1 ชุด แบบผสม	55
อนุกรม 1 ชุด แบบยกกำลัง	56
อนุกรมเพิ่มขึ้นแบบต่อเนื่อง	57
อนุกรมแบบแยกชุด.....	58
อนุกรมแบบผสม 2 ชุด.....	59
อนุกรมแบบผสม 3 ชุด	61
อนุกรมแบบเศษส่วน	62
อนุกรม 1 ชุด แบบซับซ้อน	63
การหาค่าตอบอนุกรม	64
พื้นฐานคณิตศาสตร์	80
การเปรียบเทียบมาตราส่วนที่สำคัญ.....	80
หลักการหา ห.ร.ม. และ ค.ร.น.	85
การหาอัตราส่วน	89
การหาความยาวรอบรูป	90
การหาพื้นที่	91
การหาปริมาตร	93
การหาความเร็ว ระยะทาง และเวลา	94
เลขยกกำลัง	96
การวิเคราะห์ข้อมูล การหาค่าเปอร์เซ็นต์ ร้อยละ (ตารางข้อมูล).....	98

สดมภ์.....	101
รู้จักกับข้อสอบสดมภ์	101
รากที่สอง	103
รากที่สาม	104
รากที่ n	104
คุณสมบัติของราก	105
ค่าสัมบูรณ์.....	105
คุณสมบัติของค่าสัมบูรณ์.....	106

บทที่ 4 สรุปเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ107

หน้าที่ของคำ (Part of speech)	107
กาลเวลา (Tense)	112
ประเภทของประโยคในภาษาอังกฤษ	125
การเปรียบเทียบคำคุณศัพท์และคำกริยาวิเศษณ์ (Comparison of Adjective and Adverb)	129

บทที่ 5 สรุปเนื้อหาวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี131

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน	131
ส่วนที่ 1 การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง	133
ส่วนที่ 2 การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค	145
ส่วนที่ 3 การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น	151
ส่วนที่ 4 คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	151
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.....	153
หมวดที่ 1 : การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	153
หมวดที่ 2 : การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน	154
หมวดที่ 3 : การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ	154
หมวดที่ 4 : การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจของรัฐ.....	155
หมวดที่ 5 : การลดขั้นตอนปฏิบัติงาน	156
หมวดที่ 6 : การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ	157
หมวดที่ 7 : การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการ ของประชาชน	158
หมวดที่ 8 : การประเมินผลการปฏิบัติราชการ	158
หมวดที่ 9 : บทเบ็ดเตล็ด.....	159

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	159
หมวดที่ 1 : คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	160
หมวดที่ 2 : คำสั่งทางปกครอง	161
หมวดที่ 2/1 : การบังคับทางปกครอง (เพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562)	166
หมวดที่ 3 : ระยะเวลาและอายุความ	168
หมวดที่ 4 : การแจ้ง	169
หมวดที่ 5 : คณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง	170
หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	171
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	171
คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม	172
ข้าราชการพลเรือน	173
ข้าราชการพลเรือนสามัญ	173
วินัยและการรักษาวินัย	174
เจตคติและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ	176
ข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537	176
พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562	177
ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	180

บทที่ 6 แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 1183

แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 1	183
วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	183
วิชาภาษาอังกฤษ	194
วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี	199
เฉลยแนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 1	205
เฉลยวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	205
เฉลยวิชาภาษาอังกฤษ	244
เฉลยวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี	253

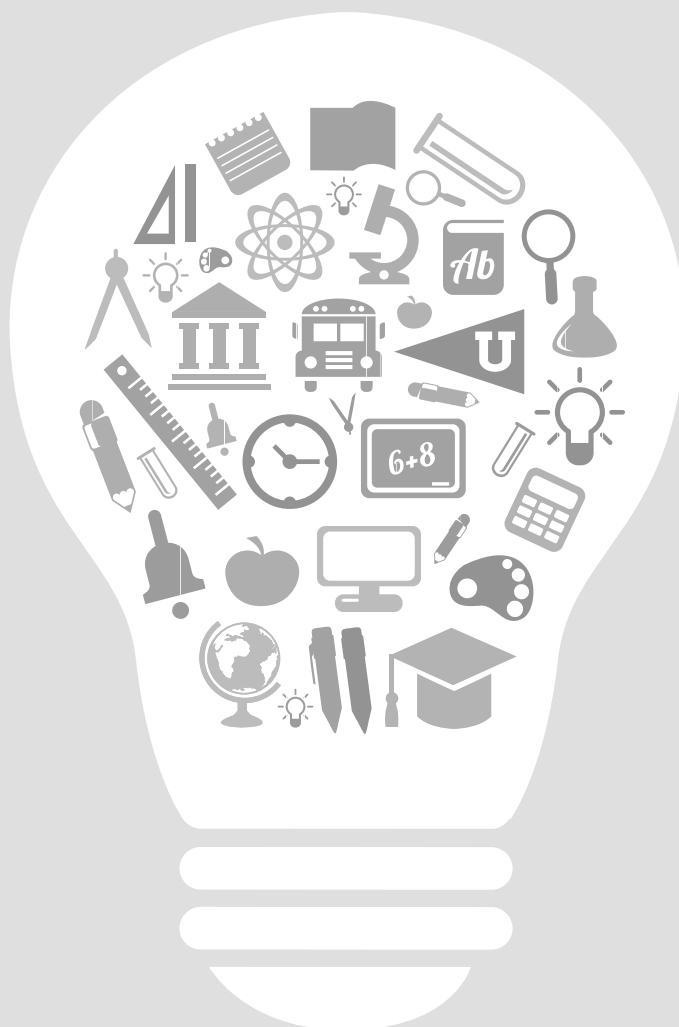

บทที่ 7 แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 2263

แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 2.....	263
วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	263
วิชาภาษาอังกฤษ	274
วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี.....	280
เฉลยแนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 2.....	285
เฉลยวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	285
เฉลยวิชาภาษาอังกฤษ	314
เฉลยวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี	324

บทที่ 8 แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 3335

แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 3.....	335
วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	335
วิชาภาษาอังกฤษ	347
วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี.....	353
เฉลยแนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 3.....	358
เฉลยวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์	358
เฉลยวิชาภาษาอังกฤษ	392
เฉลยวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี	401

บทนำ

การเตรียมตัวก่อนสอบ

หลักเกณฑ์การสอบแข่งขันเข้ารับราชการความรู้ ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.)

การสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไป มีเกณฑ์ในการสอบดังนี้

1. **วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)** มีรายละเอียดดังนี้
 - 1.1 **การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา (ภาษาไทย)** ได้แก่ การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย การจับใจความ การสรุปความ การตีความจากบทความ ข้อความ หรือสถานการณ์ต่างๆ
 - 1.2 **การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม (ด้านเหตุและผล)** ได้แก่ การคิดหาความสัมพันธ์ เชื่อมโยงของคำ ข้อความ หรือรูปภาพ ตลอดจนการหาข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล จากข้อความ สัญลักษณ์ รูปภาพ สถานการณ์ หรือแบบจำลองต่างๆ
 - 1.3 **การคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ (ด้านการคิดคำนวณหรือคณิตศาสตร์)** ได้แก่ ความเข้าใจ ความคิดรวบยอดและแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น การเปรียบเทียบและวิเคราะห์เชิงปริมาณ ตลอดจนการประเมินความเพียงพอของข้อมูล
2. **วิชาภาษาอังกฤษ (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)** เป็นการทดสอบทักษะภาษาอังกฤษเพื่อวัดความเข้าใจในหลักการสื่อสาร โดยใช้ศัพท์ สำนวน โครงสร้างประโยคที่เหมาะสม ทั้งในเชิงความหมาย และบริบท แสดงถึงความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การวัดความสามารถด้านการอ่าน โดยการทดสอบการทำความเข้าใจในสาระของข้อความหรือบทความ และวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้น

3. **วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)** เป็นการทดสอบความรู้ที่เป็นพื้นฐานของการเป็นข้าราชการที่ดี ได้แก่ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตลอดจนเจตคติและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ

เกณฑ์การสอบผ่าน

1. วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ต้องได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 สำหรับระดับปริญญาตรี
2. วิชาภาษาอังกฤษ ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50
3. วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี ต้องได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 (หมายเหตุ หรือตามที่ ก.พ. กำหนด)

ผู้เข้าสอบจะต้องผ่านทั้ง 3 เกณฑ์จึงจะถือว่าเป็นผู้สอบผ่านการวัดความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.)

ผู้เข้าสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปที่มีหลักฐานรับรองผลการทดสอบภาษาอังกฤษที่ยังไม่หมดอายุการรับรองผลการทดสอบจาก TOEFL (ไม่รวม TOEFL ITP), TOEIC, IELTS, CU TEP และ TU GET ตามเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด ให้ถือเสมือนว่าเป็นผู้สอบผ่านวิชาภาษาอังกฤษในการสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปในครั้งนั้น

เงื่อนไขผลการทดสอบภาษาอังกฤษ

- TOEFL 60 คะแนน (คะแนนเต็ม 120)
- TOEIC 495 คะแนน (คะแนนเต็ม 990)
- IELTS 4.5 คะแนน (คะแนนเต็ม 9)
- CU TEP 60 คะแนน (คะแนนเต็ม 120)
- TU GET 500 คะแนน (คะแนนเต็ม 1,000)

ผู้สอบจะต้องยื่นหลักฐานรับรองผลการทดสอบภาษาอังกฤษที่ยังไม่หมดอายุการรับรองผลการทดสอบต่อสำนักงาน ก.พ. ก่อนวันสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไป หรือภายใน 150 วัน นับแต่วันที่สอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปในครั้งนั้น

แนวข้อสอบ (ภาคการณปี 2563)

หลักสูตรการสอบแข่งขันเข้ารับราชการความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.) เป็นข้อสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก 200 คะแนน (ภาคการณการสอบประจำปี 2563) มีรายละเอียดดังนี้

- **วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์** 100 คะแนน ประกอบด้วย
 - ▶ การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา
 - บทความ
 - ประโยคบกพร่อง
 - การเรียงประโยค
 - ▶ การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม
 - อุปมาอุปไมย
 - ตรรกศาสตร์
 - เงื่อนไขสัญลักษณ์
 - เงื่อนไขทางภาษา
 - ▶ การคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ
 - อนุกรม
 - คณิตศาสตร์ทั่วไป
 - ตารางข้อมูลสถิติ
 - สดมภ์
- **วิชาภาษาอังกฤษ** 50 คะแนน ประกอบด้วย
 - ▶ บทสนทนา
 - ▶ คำศัพท์
 - ▶ โครงสร้างภาษา
 - ▶ บทความ
- **ความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี** 50 คะแนน ประกอบด้วย
 - ▶ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 - ▶ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
 - ▶ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
 - ▶ หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
 - ▶ เจตคติและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ

หมายเหตุ ขอบเขตเนื้อหาที่กล่าวมาเป็นเพียงการคาดการณ์ในการสอบเท่านั้น เนื่องจาก ก.พ. มีการเพิ่มเนื้อหาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดีในการสอบปี พ.ศ. 2563 และปรับสัดส่วนคะแนนใหม่ทั้งหมด

แนวทางการปฏิบัติของผู้เข้าสอบในวันสอบ

การเตรียมอุปกรณ์และเอกสาร

1. สิ่งที่คุณเข้าสอบจะต้องเตรียมนำมาในวันสอบ มีดังนี้
 - 1.1 บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีรูปถ่าย ลายมือชื่อ และเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก (สำนักงาน ก.พ. จะไม่อนุญาตให้ใช้ใบแจ้งความ สำเนาบัตรหรือบัตรอื่นๆ เช่น ใบขับขี่ หนังสือเดินทาง เป็นต้น)
 - 1.2 ปากกา ยางลบ ดินสอที่มีความดำเท่ากับ 2B หรือมากกว่า
 - 1.3 กระเป๋าเงิน
2. สิ่งที่คุณห้ามนำเข้าห้องสอบโดยเด็ดขาด หากเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าผู้ใดนำเข้ามาในห้องสอบจะถือว่ามีความผิดกระทำการทุจริตในการสอบ และต้องยุติการสอบทันที ได้แก่
 - 2.1 เครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ทุกชนิด เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ (มือถือ) วิทยุ ติดตามตัว วิทยุสื่อสาร เป็นต้น
 - 2.2 เครื่องคำนวณ อุปกรณ์ที่ใช้คำนวณได้
 - 2.3 เครื่องบันทึกภาพ เครื่องบันทึกเสียง
 - 2.4 เอกสาร ตำรา
 - 2.5 กระเป๋าต่างๆ กระเป๋าสะพายสุขภาพสตรี

การปฏิบัติตามระเบียบ

1. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยตามประเพณีนิยม และประพฤติตนเป็นสุภาพชน ห้ามสวมกางเกงขาสั้น เสื้อไม่มีแขน รองเท้าแตะฟองน้ำ
2. ไปถึงสถานที่สอบก่อนเริ่มเวลาสอบไม่น้อยกว่า 40 นาที แต่จะเข้าห้องสอบได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากกรรมการหรือเจ้าหน้าที่คุมสอบแล้ว
3. ผู้สมัครสอบที่ไปถึงห้องสอบหลังจากที่ได้เริ่มทำตอบแล้ว 30 นาที จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าสอบ

4. ต้องนั่งสอบตามที่นั่งสอบ ห้องสอบ และสถานที่สอบ ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดให้ ผู้ใดนั่งสอบผิดสถานที่สอบจะไม่ได้รับการตรวจกระดาษคำตอบ
5. ต้องนั่งอยู่ในห้องสอบจนหมดเวลาทำตอบ
6. ห้ามคัดลอกข้อสอบ หรือนำแบบทดสอบ และกระดาษคำตอบออกจากห้องสอบโดยเด็ดขาด
7. เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำของหัวหน้าห้องสอบ หรือเจ้าหน้าที่คุมสอบโดยเคร่งครัด
8. เมื่อหมดเวลาทำตอบ หัวหน้าห้องสอบ หรือเจ้าหน้าที่คุมสอบสั่งให้หยุดทำตอบจะต้องหยุดทันที และจะออกจากห้องสอบได้ต่อเมื่อหัวหน้าห้องสอบ หรือเจ้าหน้าที่คุมสอบได้อนุญาตแล้ว

การยุติการทำตอบ

หากพบว่าผู้ใดไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพบว่าผู้ใดมีสิ่งที่ยำหรำนำเข้าห้องสอบในระหว่างดำเนินการสอบ ผู้นั้นจะต้องยุติการทำตอบทันทีและจะออกจากห้องสอบได้เมื่อหมดเวลาทำตอบ รวมทั้งจะไม่ตรวจให้คะแนนสำหรับบุคคลผู้นั้น

ปัญหาและคำแนะนำในการสอบ

1. **ไม่มีความรู้ในเรื่องที่ออกสอบ** ปัญหานี้คือปัญหาแรกที่สำคัญที่สุด แต่มีทางแก้ไข คือ ผู้อ่านจะต้องมีเวลาอ่านหนังสือ เนื้อหาในเรื่องใดที่ไม่เข้าใจ ให้สอบถามจากผู้รู้ หรือหาวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต หรือสอบถามจากนักเขียนก็ได้ครับ (ตามอีเมลที่หน้าลิขสิทธิ์หนังสือ)
2. **เนื้อหาเยอะ อ่านไม่ทัน จำได้ไม่หมด** ปัญหานี้แก้ได้ครับ จากเทคนิคดังนี้
 - ▶ อ่านหนังสือแล้วให้ทำไฮไลต์ในจุดที่สำคัญ ที่คิดว่าจะออกสอบ เช่น ขีดเส้นใต้ หรือจดบันทึก เป็นต้น เวลาใกล้สอบก็อ่านทบทวนเฉพาะที่ขีดเส้นใต้ หรือจดบันทึกไว้
 - ▶ เลือกอ่านเฉพาะเนื้อหาที่คาดว่าจะออกสอบ โดยดูข้อสอบในปีที่ผ่านมาว่าออกสอบเรื่องอะไรบ้าง เรื่องไหนออกเยอะสุด ให้อ่านเฉพาะเรื่องนั้น แต่ถ้ามีเวลาแนะนำว่าควรอ่านเนื้อหาทั้งหมดครับ เพราะในแต่ละปีข้อสอบก็ไม่ซ้ำกัน ในกรณีที่ไม่มีเวลาจริงๆ อ่านเฉพาะเนื้อหาในเล่มนี้ ก็ครอบคลุมการสอบทั้งหมดแล้ว

3. ทำข้อสอบไม่ทัน เป็นปัญหาที่หลายๆ คนเจอมาตลอด ในที่นี้ขอแนะนำดังนี้

- ▶ เลือกทำในวิชาที่ถนัดก่อน เพราะจะใช้เวลาในการอ่านและคิดคำตอบน้อยที่สุด เช่น ถนัดคำนวณ ก็ทำในวิชาความสามารถทั่วไปก่อน เป็นต้น
- ▶ อ่านโจทย์ข้อไหนแล้วไม่เข้าใจ หรือเจอข้อสอบที่ถามในเรื่องที่เราไม่เข้าใจในเนื้อหา นั้นๆ อยู่แล้ว แนะนำให้ข้ามไปทำข้ออื่นก่อน จะได้ไม่เสียเวลาในการหาคำตอบ เรื่องข้อนั้น เช่น ไม่ถนัดคณิตศาสตร์ ให้ทำวิชาคณิตศาสตร์อันดับสุดท้าย เป็นต้น
- ▶ รีบทำข้อสอบตั้งแต่ข้อแรกๆ อย่าประมาท เพราะเวลามีจำกัด

“แนะนำ หนังสือเล่มนี้ได้เรียบเรียงและรวบรวมจากแนวข้อสอบเก่าตั้งแต่ปี 58-62 ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาที่คาดว่าจะออกสอบทุกเรื่อง ผู้อ่านจะได้ไม่เสียเวลาหาเนื้อหาหรือแนวข้อสอบอ่านเอง หมดความกังวลว่าจะอ่านไม่ครบทุกเรื่อง เพื่อเป็นประโยชน์กับผู้อ่านในการสอบสนามจริง”

ขอให้ทุกท่านโชคดีในการสอบ และสอบผ่านได้ตามตั้งใจครับ

บทที่

1

สรุปเนื้อหาวิชาความสามารถในการคิด วิเคราะห์ – การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา (ภาษาไทย)

ในการสอบ ก.พ. ภาค ก. ในส่วนของวิชาการคิดวิเคราะห์เชิงภาษา หรือก็คือ วิชาภาษาไทย ในปีที่ผ่านมาข้อสอบที่ออกสอบมีอยู่ด้วยกัน 3 เรื่อง คือ บทความ, การเรียงประโยค และประโยค บทพร้องในการใช้ภาษา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปแนวทางการทำข้อสอบบทความ

ข้อสอบบทความ เป็นการทดสอบความสามารถในด้านการเข้าใจภาษา โดยจะเน้นวัดความสามารถในการสรุปความ การจับประเด็นสำคัญจากข้อความสั้นๆ หรือบทความ รวมทั้งการตีความ หรือแปลความจากรายละเอียดที่ข้อสอบกำหนดให้ สำหรับแนวทางในการทำข้อสอบบทความให้ถูกต้องและตรงประเด็นกับสิ่งที่โจทย์ต้องการนั้น สามารถพิจารณาได้ดังนี้

1. อ่านสำรวจ

สิ่งแรกที่ต้องทำในการทำข้อสอบบทความ คือ การอ่านสำรวจ หรือ Scan สิ่งที่โจทย์กำหนดมาให้ เพื่อเก็บประเด็นหลักให้ได้ก่อน โดยเริ่มจากสำรวจตัวเลือกที่โจทย์กำหนดมา จากนั้นจึงค่อยสำรวจเนื้อความที่โจทย์กำหนด เพื่อให้สามารถตัดตัวเลือกได้เร็วและถูกต้องขึ้น เช่น

ตัวเลือก :	สิ่งที่โจทย์ให้มา
1) การศึกษามีผลต่อการพัฒนาประเทศโดยทันที	การศึกษา, การพัฒนาประเทศ
2) การพัฒนาบุคลากรเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศ	การพัฒนาบุคลากร, การพัฒนาประเทศ
3) การพัฒนาบุคคลและการพัฒนาประเทศมีความสำคัญเท่าๆ กัน	การพัฒนาบุคคล, การพัฒนาประเทศ

ตัวเลือก :	สิ่งที่โจทย์ให้มา
4) จุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ <u>การพัฒนาบุคลากร</u> เพื่อไป <u>พัฒนาประเทศ</u>	การพัฒนาบุคลากร, การพัฒนาประเทศ

เมื่อสำรวจตัวเลือกที่โจทย์กำหนดให้จะเห็นว่า ประเด็นหลักที่โจทย์กำหนดมีอยู่ 4 อย่าง คือ การศึกษา การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคคล และการพัฒนาประเทศ เมื่อกลับไปอ่านเนื้อความอีกครั้งกับสังเกตคำกริยาก็จะสามารถสรุปและจับประเด็นได้เร็วขึ้น

โจทย์ : “การให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ เป็นการลงทุนที่สำคัญที่สุดใน การพัฒนาบุคลากรของประเทศ ซึ่งจะส่งผลไปถึงการพัฒนาประเทศในที่สุด”
 ข้อความนี้สรุปว่าอย่างไร
 ตอบ ข้อ 4)

2. หาคำสำคัญ (Key Words)

การหาคำสำคัญในเนื้อความ จะช่วยให้สามารถจับประเด็นและสรุปประเด็นสำคัญได้ง่ายขึ้น โดยวิธีสังเกตคำสำคัญ คือ เป็นคำที่มักปรากฏหรือย้ำถึงบ่อยๆ ในเนื้อความ หรือถ้าหากไม่สามารถหาคำสำคัญได้ ให้ลองตัดคำใดคำหนึ่งที่อยู่ในเนื้อความ ถ้าตัดแล้วเนื้อความขาดหายหรือไม่สมบูรณ์ แสดงว่าคำนั้นเป็นคำสำคัญ

3. ค้นหาใจความสำคัญ

การค้นหาใจความสำคัญ นอกจากให้สังเกตช่วงต้น ช่วงกลาง หรือช่วงท้ายเนื้อความแล้ว ให้สังเกตการใช้คำเชื่อมต่างๆ ที่ปรากฏในเนื้อความ ไม่ว่าจะเป็นคำเชื่อมบอกเหตุผล (เพราะ, เนื่องจาก, เพราะ..., จึง..., จาก..., ทำให้), คำเชื่อมบอกผลหรือข้อสรุป (ดังนั้น, ฉะนั้น, เพราะฉะนั้น), คำเชื่อมแสดงการขัดแย้ง (แต่, อย่างไรก็ตาม)

4. สรุปประเด็น

การสรุปประเด็นให้สรุปประเด็นจากคำสำคัญ หรือเนื้อความหลักที่ปรากฏอยู่ในบทความ หรือข้อความที่โจทย์กำหนดให้เท่านั้น อย่าเพิ่มเติมประเด็น หรือเลือกคำตอบที่นอกเหนือจากสิ่งที่โจทย์กำหนดให้ นอกจากนี้ยังรวมถึงห้ามสรุปหรือเลือกตัวเลือกที่สรุปแบบปฏิเสธหรือขัดแย้งกับเนื้อความ

5. สังเกตเจตนาและจุดประสงค์ของผู้เขียน

การสังเกตเจตนาและจุดประสงค์ของผู้เขียน นอกจากจะช่วยให้เราเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการบอก แล้ว ยังจะช่วยให้เราสรุปประเด็นได้ถูกต้อง โดยที่ไม่เผลอเติมความคิดของเราลงไป ให้พยายามสังเกตคำเหล่านี้ ถ้าหากในเนื้อความปรากฏ ข้อสรุปในตัวเลือกรักก็ควรจะปรากฏเช่นกัน

- ควรจะ...	เสนอแนะ	เสนอข้อคิดเห็น
- น่าจะ... อาจจะ...	สันนิษฐาน	อนุมาน
- ต้อง... จง...	สั่งสอน	บอกให้ทำ

สรุปแนวทางการทำข้อสอบเรียงลำดับประโยค

ข้อสอบเรียงลำดับประโยคจุดประสงค์ก็คือ เพื่อวัดความสามารถในการลำดับความและร้อยเรียงเนื้อหาให้เป็นเนื้อความที่สมบูรณ์ โดยการทำข้อสอบเรียงลำดับประโยคนั้น นอกจากการสังเกตเนื้อความให้สอดคล้องสัมพันธ์กันแล้ว ยังมีแนวทางการหาลำดับและเรียงลำดับประโยคดังนี้

การหาข้อความลำดับที่ 1

- ขึ้นต้นด้วยคำนาม (คำที่ใช้เรียกแทนคน สัตว์ สิ่งของ)
- ขึ้นต้นด้วย การ + กริยา (การวิ่ง, การเดิน, การกิน)
- ขึ้นต้นด้วย ความ + คำวิเศษณ์ (ความรัก, ความสวย, ความดี)
- ขึ้นต้นด้วยคำเชื่อม หรือคำแสดงการเริ่มต้น เช่น หลังจาก..., แม้ว่า..., หาก..., ในปัจจุบัน..., เมื่อ..., หลังจากที่..., จากที่..., ตามที่..., ด้วย...

การหาข้อความลำดับที่ 2 หรือ 3

- ขึ้นต้นด้วยคำเชื่อม และ..., หรือ..., นอกจากนี้..., ขณะเดียวกัน...
- เนื้อความบอกรายละเอียดเพิ่มเติม ให้ข้อมูลที่ลึกขึ้น หรือส่วนประกอบ
- เป็นส่วนขยายชี้เฉพาะกว่าประโยคก่อนหน้า สังเกตจากคำต่างๆ ได้แก่ ที่ (มักใช้จำกัด หรือชี้เฉพาะความหมาย เช่น คนที่ยืนอยู่ตรงนั้น), ซึ่ง (มักใช้ขยายความหมาย เช่น ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งมีอายุครบสิบหกปีบริบูรณ์), อัน, ผู้, ว่า, ให้
- ขึ้นต้นด้วยคำเชื่อมต่างๆ เช่น
 - ▶ คำเชื่อมแสดงการคล้ายตาม (และ, นอกจากนี้, อีกหนึ่ง, ขณะเดียวกัน)
 - ▶ คำเชื่อมแสดงการขัดแย้ง (แต่, ในทางกลับกัน, ในทางตรงกันข้าม, อย่างไรก็ตาม)
- ขึ้นต้นด้วยคำกริยา เฉพาะในกรณีที่ประโยคแรกยังไม่เป็นประโยคที่สมบูรณ์

การหาข้อความลำดับที่ 4

- ข้อความที่แสดงการสรุป (ดังนั้น, ฉะนั้น, จึง)
- มีคำที่แสดงหรือบ่งบอกการจบ เช่น อีกด้วย, ก็ตาม, นั่นเอง, เท่านั้น, ทั้งนี้, ตลอดไป เป็นต้น

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

1. โครงสร้างของเนื้อความที่มักพบเป็นประจำ เช่น
 - ▶ นอกจากนี้.....ยัง..... (แล้วยัง, ยังต้อง)
 - ▶ ไม่....เท่านั้น แต่.....
 - ▶ แม้.....แต่..... (อย่างไรก็ตาม)
 - ▶ ทั้ง.....และ.....ตลอดจน..... (รวมทั้ง, รวมไปถึง)
 - ▶ ดังนั้น + นาม + จึง
2. หากขึ้นต้นด้วย “และ” “หรือ” ขอให้สังเกตความคล้ายคลึงของคำและความหมาย ถ้าหลังคำว่า “และ” เป็นคำนาม คำที่อยู่หน้า “และ” ต้องเป็นคำนาม (เช่น อยู่ชยาเป็นเมืองที่เคยมีความเจริญรุ่งเรือง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) หรือให้สังเกตจากความหมายที่ใกล้เคียงกัน
3. ในการลำดับความ ขอให้คิดถึงความสอดคล้องของเนื้อหา หากกล่าวถึงเรื่องใด ก็ต้องต่อเรื่องนั้นให้จบ

สรุปแนวทางการทำข้อสอบข้อบกพร่องในการใช้ภาษา

ข้อสอบเรื่องข้อบกพร่องในการใช้ภาษา เป็นข้อสอบที่ต้องการวัดความรู้ความสามารถในการใช้คำและกลุ่มคำให้ถูกต้องตามความหมาย รวมถึงความถูกต้องตามบริบทในประโยค โดยข้อบกพร่องที่ควรสังเกตและหาให้เจอมีดังนี้

1. คำเชื่อม

- **กับ** ใช้กับประธานที่ทำกริยาเดียวกัน เช่น เขากับเธอไปเที่ยวด้วยกัน, เกี่ยวข้องกับ, ผูกพันกับ, ประสานกับ, ต่อสู้กับ, ร่วมมือกับ เป็นต้น

- **แก่** แก่ + ผู้รับ (ที่ศักดิ์เสมอน้อยกว่า) เช่น สงเคราะห์แก่คนยากไร้, มอบทุนแก่นักเรียน เป็นต้น
- **แต่** แต่ + ผู้รับ (ที่ศักดิ์สูงกว่า) เช่น ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์, มอบกระเช้าแด่ผู้อำนวยการ เป็นต้น
- **ต่อ** ใช้ในกรณีที่ทำต่อหน้า หรือเน้นความเฉพาะเจาะจง เช่น ยื่นต่อ, เสนอต่อ, สำคัญต่อ, ขึ้นตรงต่อ, ส่งผลกระทบต่อ เป็นต้น
- **บุพบท** ต้องตามด้วยคำ โดยมีหน้าที่ของแต่ละคำต่างกัน เช่น
 - ▶ จาก - บอกแหล่งที่มา
 - ▶ สาเหตุ - ได้รับจาก, ทำมาจาก
 - ▶ ตาม - นำหน้าแนวทาง ข้อกำหนด (ตามกฎหมาย ตามระเบียบ)
 - ▶ ใน - บอกสถานที่
 - ▶ ของ - บอกความเป็นเจ้าของ
- **สันธาน** เชื่อมประโยค บอกความสัมพันธ์ที่ต่างกัน ได้แก่
 - ▶ และ - เชื่อมประโยคคล้ายตาม
 - ▶ หรือ - เชื่อมประโยคให้เลือก
 - ▶ แต่, ตรงกันข้าม, อย่างไรก็ตาม - เชื่อมประโยคขัดแย้ง
 - ▶ เพราะ, เนื่องจาก - เชื่อมเป็นเหตุเป็นผล

2. การใช้คำผิดความหมาย

เช่น พ่อค้าฉกฉวยโอกาสขายของเกินราคา (ฉกฉวย-ยื้อแย่งเอาไปต่อหน้า), รัฐบาลอนุมัติเงินฟื้นฟูบาทวิถี, (ฟื้นฟู-ทำให้ดี หรือเจริญขึ้นมาใหม่อีกครั้ง), เขาอุปการคุณโรงเรียนนี้มาโดยตลอด (อุปการคุณ-คุณในการช่วยเหลือ) เป็นต้น

3. การใช้คำไม่สอดคล้องกับบริบท

เช่น เขาพูดอธิบายได้อย่างโจ่งแจ้ง, เขาเป็นคนที่มีจิตใจกว้างขวาง, เธอเป็นคนที่มีหน้าตาสะสวย, เราควรทำให้สงบเสถียรสักครู่ เป็นต้น

4. การใช้เนื้อความเยิ่นเย้อ ไม่รัดกุม

สังเกตได้จากการใช้คำว่า ทำการ, เพื่อการ, เพื่อความ, มีการ, มีความ, ให้ความ, ให้การ แล้วตามด้วยคำกริยา หรือใช้คำที่มีความหมายซ้ำๆ คำขยายโดยที่ไม่จำเป็น เช่น บ้านเรือนของผู้คนมีให้ได้พบเห็นอย่างเป็นระยะๆ คนจำนวนมากเบียดเสียดเข้าไปอย่างไม่เป็นแถว

5. รูปแบบสำนวนภาษาต่างประเทศ

สังเกตจากการวางส่วนขยายหน้าคำกริยา เช่น เรื่องที่ยากต่อการตัดสินใจ, ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เป็นต้น หรือมักจะพบการใช้วลีบางวลีมาประกอบ เช่น นำมาซึ่ง..., เต็มไปด้วย..., เป็นที่..., ในความคิด..., ก่อให้เกิด... เป็นต้น

6. เนื้อความกำกวม

สังเกตจากการใช้คำที่มีหลายความหมาย กลุ่มคำที่สามารถตีความได้หลายอย่าง หรือวางส่วนขยายผิดที่ เช่น

- เธอขับรถชนเขา

สามารถแปลความหมายได้ 2 แบบ คือ

- 1) เธอขับรถชนเขา (ซึ่งเป็นคน “เขา” เป็นคำสรรพนามแทนผู้ชาย)
- 2) เธอขับรถชนเขา (ซึ่งหมายถึง ภูเขา)

- เขาไปเยี่ยมเพื่อนที่เพิ่งแต่งงานกับน้องของเขา

สามารถแปลความหมายได้ 2 แบบ คือ

- 1) เขาไปเยี่ยมเพื่อนโดยมีน้องไปเป็นเพื่อนด้วยกัน
- 2) เขาไปเยี่ยมเพื่อน ซึ่งเพื่อนของเขาคนนั้นได้แต่งงานกับน้องของเขา โดยมี
ความหมายว่า เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ไม่ได้หมายความว่า น้องที่ไปด้วยกัน

บทที่

2

สรุปเนื้อหาวิชาความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ – การคิดวิเคราะห์เชิง นามธรรม (ด้านเหตุผล)

ในการสอบ ก.พ. ภาค ก. ในส่วนของวิชาการคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม มีอยู่ด้วยกัน 4 เรื่อง คือ อุปมาอุปไมย, การสรุปเหตุผลเชิงตรรกะ (ตรรกศาสตร์), เงื่อนไขทางภาษา และเงื่อนไขทางสัญลักษณ์ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

อุปมาอุปไมย

โจทย์ข้อสอบอุปมาอุปไมยแต่ละข้อ จะประกอบด้วยชุดคำศัพท์อุปมาอุปไมยที่ยังไม่สมบูรณ์ซึ่งแทนด้วยเครื่องหมาย ? หรือ ? : ? และโจทย์จะมีตัวเลือก 4 ตัวเลือก ผู้อ่านจะต้องพิจารณาเลือกตัวเลือกที่ทำให้อุปมาอุปไมยที่โจทย์กำหนด ให้มีความสัมพันธ์กันของคำศัพท์ที่สมบูรณ์ที่สุด โดยลักษณะของข้อสอบมีดังนี้

ตัวอย่างข้อสอบ

พระธาตุพนม : พระธาตุดอยตุง ? : ?

- 1) พระอาทิตย์ : พระจันทร์
- 2) ความดี : ความงดงาม
- 3) รักกันไว้เถิด : เกิดร่วมแดนไทย
- 4) ไหว้พระ : สะเดาะเคราะห์

ตัวอย่างข้อสอบ

ยี่งกริณ : สีมูมเมือง สีสวาด : ?

- 1) วิเชียรมาศ
- 2) ศุภลักษณ์
- 3) รัตนกัมพล
- 4) ทุกข้อที่กล่าวมา

หลักสำคัญๆ ในการทำข้อสอบอุปมาอุปไมย

ข้อสอบแบบอุปมาอุปไมย เป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ในการวัดความรู้ความเข้าใจด้านเหตุและผลของผู้สอบ แต่ในความเป็นจริงแล้วคงไม่ถูกต้องนัก เนื่องจากบ่อยครั้งที่โจทย์หรือตัวเลือกมีคำศัพท์ที่ผู้อ่านไม่เข้าใจว่า คำศัพท์นั้นๆ หมายถึงอะไร เพราะฉะนั้น การจะทำข้อสอบอุปมาอุปไมยให้ได้ทุกข้อ อาจจะต้องขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถทางภาษาไทยและความรู้รอบตัวด้วย ในหนังสือเล่มนี้พอจะสรุปหลักการสำคัญๆ ได้ดังนี้

1. มีความเข้าใจในความสัมพันธ์ของคำศัพท์ที่โจทย์กำหนดให้

สิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำข้อสอบอุปมาอุปไมยก็คือ การเข้าใจในความสัมพันธ์ของคำศัพท์ที่โจทย์กำหนดให้ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันในลักษณะเหตุและผล โดยโจทย์แต่ละข้ออาจจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างข้อสอบ

ญี่ปุ่น : โตเกียว :: ? : ?

1) ออสเตรเลีย : นิวเดลี	2) ปารีส : ฝรั่งเศส
3) มะนิลา : มาเลเซีย	4) อังกฤษ : ลอนดอน

จากตัวอย่างโจทย์กำหนดคำศัพท์มาให้ว่า ญี่ปุ่น : โตเกียว :: ? : ? ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในรูปแบบ “ประเทศกับเมืองหลวง” ในการพิจารณาตัวเลือกทั้ง 4 ข้อ ก็ให้พิจารณาว่า มีตัวเลือกข้อใดที่มีความสัมพันธ์แบบเดียวกันกับโจทย์บ้าง ในที่นี้พบว่า มีตัวเลือกข้อ 2) และ 4) ที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบ “ประเทศกับเมืองหลวง” แต่เมื่อพิจารณาให้ถี่ถ้วนจะพบว่า ตัวเลือกข้อ 2) มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบ “เมืองหลวงกับประเทศ” ซึ่งขัดกับโจทย์ที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบ “ประเทศกับเมืองหลวง” ดังนั้น จึงตอบข้อ 4) อังกฤษ : ลอนดอน

จุดควรระวัง

จุดที่ผู้อ่านตอบผิดกันบ่อยครั้งก็คือ ข้อสอบอุปมาอุปไมย เป็นข้อสอบที่วัดความรู้ความเข้าใจด้านเหตุและผล ซึ่งหากโจทย์กำหนดรูปแบบความสัมพันธ์มาเป็น “ประเทศกับเมืองหลวง” ก็ต้องเรียงลำดับความสำคัญว่าเป็น “ประเทศนั้น มีเมืองหลวงคือเมืองอะไร” เช่น ประเทศญี่ปุ่นมีเมืองหลวง คือ โตเกียว การหาคำตอบก็ต้องตอบข้อ 4) อังกฤษ : ลอนดอน ประเทศอังกฤษมีเมืองหลวง คือ ลอนดอน นั่นเอง หากตอบข้อ 2) ปารีส : ฝรั่งเศส ก็จะกล่าวว่า ประเทศปารีสมีเมืองหลวง คือ ฝรั่งเศส ซึ่งไม่ถูกต้องนั่นเอง

จุดควรระวัง

จึงสรุปได้ว่า นอกจากความเข้าใจในความสัมพันธ์ของคำศัพท์ที่โจทย์กำหนดให้แล้ว
ให้พิจารณาถึงลำดับของความสัมพันธ์ของคำศัพท์ด้วย

2. ความรู้รอบตัวเกี่ยวกับคำศัพท์

ตามข้อหั่วข้อการสอบ ก.พ. ภาค ก. ก็คือ การสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไป ซึ่งข้อสอบ
อุปมาอุปไมยก็คือหนึ่งในการวัดความรู้ทั่วไปนั่นเอง เนื่องจากว่าหากผู้อ่านไม่ทราบถึงความหมาย
ของคำศัพท์ที่โจทย์กำหนดให้ ผู้อ่านก็จะไม่สามารถพิจารณาความสัมพันธ์ของโจทย์ได้เลย ทั้งนี้
หากไม่ทราบความหมายของคำศัพท์ในแต่ละตัวเลือก ก็จะไม่ทราบได้เลยว่าตัวเลือกใดถูกต้อง
ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างข้อสอบ

ญี่ปุ่น : โตเกียว :: ? : ?

1) ออสเตรเลีย : นิวเดลี	2) ปารีส : ฝรั่งเศส
3) มะนิลา : มาเลเซีย	4) อังกฤษ : ลอนดอน

หากผู้อ่านไม่ทราบว่า ประเทศออสเตรเลียมีเมืองหลวงชื่อว่าอะไร ก็จะไม่ทราบเลยว่า ตัวเลือก
ข้อ 1) ออสเตรเลีย : นิวเดลี เป็นคำตอบที่ถูกต้องหรือไม่นั่นเอง

เพราะฉะนั้น สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้อ่านต้องมีการสอบ ก.พ. ก็คือ **ความรู้รอบตัวเกี่ยวกับ
คำศัพท์**นั่นเอง ซึ่งสิ่งนี้ผู้อ่านจำเป็นต้องฝึกทักษะต่างๆ ด้วยตนเอง โดยวิธีที่ง่ายที่สุดก็คือ การ
ฝึกทำข้อสอบอุปมาอุปไมยบ่อยๆ เพื่อให้ได้พบเจอคำศัพท์และรูปแบบความสัมพันธ์ต่างๆ ที่นิยม
ออกสอบนั่นเอง

สรุปลักษณะความสัมพันธ์ของโจทย์อุปมาอุปไมยที่ออกสอบบ่อย

ในที่นี้จะยกตัวอย่างเฉพาะความสัมพันธ์ที่ออกสอบบ่อยครั้งเท่านั้น ซึ่งในข้อสอบจริงอาจจะมีรูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างออกไปจากนี้ได้ ผู้อ่านควรฝึกฝนด้วยการทำโจทย์ข้อสอบเก่าประกอบด้วย

1. สัมพันธ์กันในลักษณะความหมายของคำ

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันด้วยความหมายของคำ ซึ่งอาจจะเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือตรงข้ามกันก็ได้

ตัวอย่าง

ดี : ชั่ว	::	สูง : ต่ำ
เปิดเผย : ปกปิด	::	กลางวัน : กลางคืน
ไอยรา : ช้าง	::	ทิวากร : นก
เที่ยวกลางคืน : อดายมุข	::	เมตตา : พรหมวิหารธรรม

2. สัมพันธ์กันในลักษณะความเป็นเหตุผล

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันในเชิงเหตุผล คือ คำหนึ่งจะเป็นเหตุ อีกคำหนึ่งจะเป็นผล

ตัวอย่าง

ขยัน : ร่ำรวย	::	อายุยืน : ไม่เปื่อยดเปื่อยสัตรี
ประมาท : ล้มเหลว	::	ไม่กินข้าว : ขาดสารอาหาร
แข็งแรง : ตีมนม	::	เป็นหนี้สิน : เล่นการพนัน
สอบบรรจุได้ : ขยันอ่านตำรา	::	หวานพีช : ได้ผล

3. สัมพันธ์กันในลักษณะการเป็นของกลุ่ม

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันในเชิงเมื่อพูดถึงคำหนึ่ง จะต้องนึกถึงอีกคำหนึ่งในฐานะที่เป็นของกลุ่ม

ตัวอย่าง

พระสงฆ์ : วัด	::	ส้ม : ช้อน
น้ำเต้าหู้ : ปาท่องโก๋	::	นิราศ : การเดินทาง
ฉิ่ง : ฉาบ	::	น้ำพริก : ปลาทุ
พระอาทิตย์ : กลางวัน	::	พระจันทร์ : กลางคืน

4. สัมพันธ์กันในลักษณะการแปรสภาพจากสิ่งหนึ่งไปเป็นอีกสิ่งหนึ่ง

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันในเชิงการแปรสภาพ จากคำหนึ่งไปเป็นอีกคำหนึ่ง อาจจะหน้าไปหลัง หรือหลังมาหน้าก็ได้

ตัวอย่าง

ตัวอ่อน : ทารก	::	อ้อย : น้ำตาล
ไอน้ำ : เมฆ	::	ขุนเคือง : คำทอ
สสิ่ง : บาท	::	ซากสัตว์ : ปุ๋ย
สิบโท : สิบเอก	::	หยดน้ำ : สายธาร

5. สัมพันธ์กันในลักษณะสถานที่

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันด้วยเหตุผลของสถานที่ตั้งเป็นหลัก

ตัวอย่าง

บางนา : กรุงเทพมหานคร	::	ละหานทราย : บุรีรัมย์
ลอนดอน : อังกฤษ	::	นิวเดลี : อินเดีย
สรรพาวุธ : บางนา	::	รามคำแหง : บางกะปิ
ทะเลทราย : อียิปต์	::	ภูเขาน้ำแข็ง : ไอซ์แลนด์

6. สัมพันธ์กันในลักษณะลักษณะนาม

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กัน โดยจะมีคำหนึ่งที่เป็นตัวบอกถึงลักษณะนาม (หน่วยนับ) ของอีกคำหนึ่ง

ตัวอย่าง

เกี้ยว : ตัว	::	เณร : รูป
ทะเบียนบ้าน : ฉบับ	::	แคน : เต้า
ช้างทรง : ช้าง	::	หลังคาใบจาก : ตับ
จ้าว : เล่ม	::	ข้าวตอก : ดอก

7. สัมพันธ์กันในลักษณะส่วนใหญ่กับส่วนย่อย

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันในเชิงว่า คำใดคำหนึ่งจะเป็นเพียงส่วนย่อยของอีกคำหนึ่ง

ตัวอย่าง

จังหวัด : อำเภอบาง	::	หัวหน้าฝ่าย : หัวหน้านาง
กอง : กรม	::	สี่จะ : ฆราวาสธรรม 4
กรุงเทพมหานคร : ภาคกลาง	::	ไข่มุก : ไข่นาง

8. สัมพันธ์กันในลักษณะรูปร่างลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันโดยที่มีรูปร่างลักษณะ รูปพรรณสัณฐานเหมือนกัน หรือ อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

ตัวอย่าง

ไก่ : เป็ด	::	แม่น้ำ : นกเพนกวิน
ลา : ม้า	::	นกเงือก : นกฟลามิงโก
โลมา : วาฬ	::	เกือก : เกี้ยว
แมว : เสือ	::	จักรยาน : มอเตอร์ไซด์

9. สัมพันธ์กันในลักษณะลำดับเหตุการณ์

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันในแง่ของการมาก่อนหลัง ตามลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

กลืน : ถ่าย	::	ผลิ : ล่วง
โต : ฟา	::	วันจันทร์ : วันพฤหัสบดี
ตั้งไข่ : เดิน	::	ชอบใจ : หัวเราะ
ไม่วางแผน : กลุ้มใจ	::	ย่อย : ขับถ่าย

10. ตำแหน่ง/อาชีพกับอำนาจหน้าที่ บทบาท สถานที่ทำงาน

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กัน โดยมีคำใดคำหนึ่งบอกถึงตำแหน่ง/อาชีพไว้ในขณะที่อีกคำจะบอกถึงอำนาจหน้าที่ บทบาท หรือสถานที่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับคำนั้นๆ

ตัวอย่าง

เรือนจำ : ผู้บัญชาการเรือนจำ	::	โรงเรียน : ผู้อำนวยการโรงเรียน
ทหาร : ปกป้องประเทศ	::	ตัวเตอร : สอนหนังสือ

การสรุปเหตุผลเชิงตรรกะ (ตรรกศาสตร์)

การสรุปเหตุผลเชิงตรรกะ หรือที่ผู้อ่านเรียกกันจนคุ้นเคยว่า ตรรกศาสตร์ เป็นการสอบความสามารถด้านเหตุผล ในปีนี้คาดว่าจะออกสอบ 4 ข้อ (ตามหลักเกณฑ์ใหม่ปี 63) และใน 3 ปีหลังมานี้ ลักษณะของข้อสอบจะเป็นการวิเคราะห์บทความในเชิงเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน หรือที่โจทย์ข้อสอบชอบถามว่า “ข้อใดสอดคล้องกับข้อความข้างต้น” หรือ “ข้อใดไม่สอดคล้องกับข้อความข้างต้น” ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างข้อสอบ

“คลื่นสัญญาณวิทยุ เป็นสัญญาณที่ทำให้อุปกรณ์ไอทีต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ให้สามารถเชื่อมต่อข้อมูลถึงกันได้” ข้อใดสอดคล้องกับข้อความข้างต้น

- 1) อุปกรณ์ไอทีที่ใช้กันส่วนใหญ่มีคลื่นสัญญาณวิทยุ
- 2) ถ้าอุปกรณ์ไอทีใดสามารถเชื่อมต่อข้อมูลกันได้ แสดงว่าอุปกรณ์ไอทีนั้นมีคลื่นสัญญาณวิทยุ
- 3) ถ้าอุปกรณ์ไอทีใดไม่มีคลื่นสัญญาณวิทยุแล้ว อุปกรณ์ไอทีนั้นจะไม่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลถึงกันได้
- 4) คลื่นสัญญาณชนิดหนึ่ง ที่ทำให้อุปกรณ์ไอทีสามารถเชื่อมต่อข้อมูลถึงกันได้ คือ คลื่นสัญญาณวิทยุ

ตัวอย่างข้อสอบ

“คนเรามีความสามารถและความชอบแตกต่างกัน ในการเรียนจึงถนัดวิชาต่างกัน ดังนั้น คนเราจึงมีความฝันแตกต่างกัน” ข้อใดไม่สอดคล้องกับข้อความข้างต้น

- 1) คนเรามีความสามารถแตกต่างกัน คนเราจึงมีความฝันแตกต่างกัน
- 2) คนเรามีความชอบแตกต่างกัน จึงมีความถนัดและความฝันแตกต่างกัน
- 3) คนเราชอบวิชาเรียนแตกต่างกัน จึงมีความฝันต่างกัน
- 4) คนเรามีความถนัดวิชาต่างกัน และมีความฝันแตกต่างกัน

หลักการทำข้อสอบ “ข้อใดสอดคล้องกับข้อความข้างต้น”

ในความเป็นจริงแล้ว การทำข้อสอบ ก.พ. ลักษณะนี้ ไม่มีสูตรลัดหรือหลักการตอบข้อสอบ แต่อย่างใด อาจจะมีก็เพียงหลักการในการวิเคราะห์บทความ เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่เป็นเหตุและสิ่งที่เป็นผลของบทความเท่านั้น โดยสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. สิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำข้อสอบประเภทนี้ก็คือ **การจับใจความของบทความที่กำลังพูดถึงอะไร** ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่าง “คลิ่นสัญญาณวิทย์ เป็นสัญญาณที่ทำให้อุปกรณ์ไอทีต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ให้สามารถเชื่อมต่อข้อมูลถึงกันได้”

สิ่งที่บทความกล่าวถึง มีดังนี้

- (1) คลิ่นสัญญาณวิทย์
 - (2) เป็นสัญญาณที่ทำให้อุปกรณ์ไอทีที่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลถึงกันได้
- ดังนั้น คำตอบในข้อนี้ต้องเป็นตัวเลือกที่กล่าวถึงเฉพาะ 2 ประเด็นนี้เท่านั้น
2. ข้อห้ามที่สำคัญอย่างมากก็คือ **ห้ามนำข้อมูลอื่นๆ มาพิจารณาบทความ** หรือจะกล่าวให้ชัดก็คือ **หากตัวเลือกใดกล่าวถึงสิ่งที่บทความไม่ได้พูดถึงเลย ไม่ตรง หรือขัดแย้งกับที่บทความนั้นกล่าวไว้ ตัวเลือกนั้นก็ไม่ใช่คำตอบนั่นเอง** เพราะฉะนั้น หากตัวเลือกใดกล่าวนอกเหนือจาก 2 ประเด็นในขั้นตอนที่ 1 ตัวเลือกนั้นก็ไม่ใช่คำตอบนั่นเอง

วิเคราะห์ตัวเลือก จะได้ว่า

- 1) อุปกรณ์ไอทีที่ใช้กันส่วนใหญ่มีคลิ่นสัญญาณวิทย์

พบว่า ข้อความที่โจทย์กำหนดให้ ไม่ได้บอกถึงประเด็นที่ว่า “ใช้กันส่วนใหญ่” ไว้เลย และข้อความดังกล่าวไม่ได้บอกไว้ในประเด็นที่ว่า อุปกรณ์ไอที “มี” คลิ่นสัญญาณวิทย์ เพียงแต่บอกว่า คลิ่นสัญญาณวิทย์เป็นสัญญาณที่ทำให้อุปกรณ์ไอทีที่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลถึงกันได้ ดังนั้น ตัวเลือกนี้ไม่สอดคล้อง

- 2) ถ้าอุปกรณ์ไอทีใดสามารถเชื่อมต่อข้อมูลกันได้ แสดงว่าอุปกรณ์ไอทีนั้นมีคลื่นสัญญาณวิทยุ

พบว่า ตัวเลือกนี้มีประเด็นเหมือนกับตัวเลือกที่ 1) คือ อุปกรณ์ไอทีนั้น “มี” คลื่นสัญญาณวิทยุ ซึ่งโจทย์ไม่ได้บอกไว้ ดังนั้น ตัวเลือกนี้ไม่สอดคล้อง

อีกทั้งใจความของตัวเลือกนี้ มีความหมายในเชิงเงื่อนไข (อุปกรณ์ไอทีใด) ซึ่งต่างจากโจทย์ที่มีความหมายในเชิงบอกเล่า

- 3) ถ้าอุปกรณ์ไอทีใดไม่มีคลื่นสัญญาณวิทยุแล้ว อุปกรณ์ไอทีนั้นจะไม่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลถึงกันได้

พบว่า ตัวเลือกนี้มีประเด็นเหมือนกับตัวเลือกที่ 1) คือ ถ้าอุปกรณ์ไอทีใด “ไม่มี” คลื่นสัญญาณวิทยุแล้ว อุปกรณ์ไอทีนั้นจะไม่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลถึงกันได้ ซึ่งกล่าวถึงประเด็นมีหรือไม่มีเหมือนกัน แต่โจทย์ไม่ได้บอกไว้ ดังนั้น ตัวเลือกนี้ไม่สอดคล้อง

อีกทั้งใจความของตัวเลือกนี้ มีความหมายในเชิงเงื่อนไข (อุปกรณ์ไอทีใด) ซึ่งต่างจากโจทย์ที่มีความหมายในเชิงบอกเล่า

- 4) คลื่นสัญญาณชนิดหนึ่งที่ทำให้อุปกรณ์ไอทีสามารถเชื่อมต่อข้อมูลถึงกันได้ คือ คลื่นสัญญาณวิทยุ

พบว่า ตัวเลือกนี้กล่าวถึงเฉพาะ 2 ประเด็นในขั้นตอนที่ 1 คือ อุปกรณ์ไอทีที่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลถึงกันได้ และ คลื่นสัญญาณวิทยุ ดังนั้น ตัวเลือกนี้จึงสอดคล้อง

3. จากขั้นตอนที่ 2 เป็นหลักการที่เราใช้ตัดตัวเลือกที่ไม่ถูกต้องออก ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า โจทย์บางข้อ หรือตัวเลือกบางข้อ อาจจะมีตัวเลือกที่ถูกต้องมากกว่า 1 ตัวเลือก ในกรณีนี้ให้อ่านเลือกตอบตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุด หรือก็คือ **เลือกตอบตัวเลือกที่กล่าวถึงประเด็นที่โจทย์กำหนดให้มากกว่านั่นเอง**

หลักการทำข้อสอบ “ข้อใดไม่สอดคล้องกับข้อความข้างต้น”

ในการทำข้อสอบ “ข้อใดไม่สอดคล้องกับข้อความข้างต้น” มีหลักการคิดตรงกันข้ามกับการทำข้อสอบ “ข้อใดสอดคล้องกับข้อความข้างต้น” นั่นคือ หากพบตัวเลือกกล่าวถึงสิ่งที่บทความไม่ได้พูดถึงเลย ตัวเลือกนั้นคือคำตอบ ซึ่งมีขั้นตอนพิจารณาดังนี้

1. สิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำข้อสอบประเภทนี้ก็คือ การจับใจความของบทความว่ากำลังพูดถึงอะไร ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่าง “คนเรามีความสามารถและความชอบแตกต่างกัน ในการเรียนจึงถนัดวิชาต่างกัน ดังนั้น คนเราจึงมีความฝันแตกต่างกัน”

สิ่งที่บทความกล่าวถึง มีดังนี้

- (1) คนเรามีความสามารถแตกต่างกัน
- (2) คนเรามีความชอบแตกต่างกัน
- (3) การเรียนจึงถนัดวิชาต่างกัน
- (4) คนเราจึงมีความฝันแตกต่างกัน

ดังนั้น คำตอบในข้อนี้ต้องเป็นตัวเลือกที่กล่าวถึงประเด็นอื่นนอกจาก 4 ประเด็นนี้

2. หากคำตอบโดยพิจารณาว่า **ตัวเลือกใดกล่าวถึงสิ่งที่บทความไม่ได้พูดถึงเลย ไม่ตรง หรือ ขัดแย้งกับที่บทความนั้นกล่าวไว้ ตัวเลือกนั้นก็คือ คำตอบ** เพราะฉะนั้น หากตัวเลือกใดกล่าวนอกเหนือจาก 4 ประเด็นในขั้นตอนที่ 1 ตัวเลือกนั้นก็คือ คำตอบนั่นเอง

วิเคราะห์ตัวเลือก จะได้ว่า

- 1) คนเรามีความสามารถแตกต่างกัน คนเราจึงมีความฝันแตกต่างกัน

พบว่า ตัวเลือกนี้กล่าวถึง 2 ประเด็นในขั้นตอนที่ 1 คือ ประเด็นที่ 1 และประเด็นที่ 4 ตัวเลือกนี้จึงสอดคล้อง

- 2) คนเรามีความชอบแตกต่างกัน จึงมีความถนัดและความฝันแตกต่างกัน

พบว่า ตัวเลือกนี้กล่าวถึง 3 ประเด็นในขั้นตอนที่ 1 คือ ประเด็นที่ 2, ประเด็นที่ 3 และประเด็นที่ 4 ตัวเลือกนี้จึงสอดคล้อง

3) คนเราชอบวิชาเรียนแตกต่างกัน จึงมีความผันต่างกัน

พบว่า ตัวเลือกนี้กล่าวถึงประเด็น “คนเราชอบวิชาเรียนแตกต่างกัน” ซึ่งเป็นประเด็นที่โจทย์ไม่ได้บอกไว้ ดังนั้น ตัวเลือกนี้ไม่สอดคล้อง

4) คนเรามีความถนัดวิชาต่างกัน และมีความผันแตกต่างกัน

พบว่า ตัวเลือกนี้กล่าวถึง 2 ประเด็นในขั้นตอนที่ 1 คือ ประเด็นที่ 3 และประเด็นที่ 4 ตัวเลือกนี้จึงสอดคล้อง

ดังนั้น ข้อนี้ตอบข้อ 3)

NOTE

ในการจับประเด็นสำคัญในขั้นตอนที่ 1 ผู้อ่านแต่ละท่านอาจจะจับประเด็นไม่เหมือนกัน เนื่องจากบางท่านอาจจะแบ่งเป็นประเด็นย่อยๆ แต่บางท่านอาจจะรวมกันเป็นหนึ่งประเด็น สิ่งสำคัญก็คือ ต้องพิจารณาให้ได้ว่า ตัวเลือกแต่ละตัวไม่ตรง หรือขัดแย้งจากประเด็นที่เราได้สรุปไว้หรือไม่นั่นเอง

ตัวอย่างเช่น “คนเรามีความสามารถและความชอบแตกต่างกัน” บางคนอาจจะมองว่ามันคือหนึ่งประเด็นก็ได้เช่นกัน

ข้อห้าม

ในการทำข้อสอบการสรุปเหตุผลเชิงตรรกะ ผู้อ่าน**ห้ามนำเรื่องในชีวิตจริง หรือในชีวิตประจำวันมาตอบเด็ดขาด** ให้ใช้เฉพาะใจความของบทความที่ โจทย์กำหนดให้ในการตอบเท่านั้น

การสรุปความจากภาษา (เงื่อนไขทางภาษา)

ในการสอบการสรุปความจากภาษา มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความเข้าใจทางเหตุและผลในรูปแบบของข้อความ บทความ หรือประโยคที่มีการกำหนดเงื่อนไขที่มีความสัมพันธ์กัน โดยวัดว่าผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเงื่อนไขต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตอบคำถามได้ถูกต้องหรือไม่ โดยข้อสอบจะกำหนดเงื่อนไขมาให้และตอบคำถามข้อสรุป 4 ข้อ (คาดการณ์ตามหลักเกณฑ์ใหม่)

รู้จักกับข้อสอบการสรุปความจากภาษา

ข้อสอบประเภทนี้เป็นเป็นการวัดความเข้าใจในเงื่อนไขทางภาษา โดยมีข้อกำหนดต่างๆ มาให้แล้วพิจารณาข้อสรุปต่างๆ ในแต่ละข้อนั้นว่าเป็นจริง หรือเป็นเท็จ หรือไม่แน่ชัด โดยมีหลักการตอบดังนี้

- ตอบข้อ 1) ถ้าข้อสรุปทั้งสองเป็นจริงตามเงื่อนไข
- ตอบข้อ 2) ถ้าข้อสรุปทั้งสองไม่เป็นจริงตามเงื่อนไข
- ตอบข้อ 3) ถ้าข้อสรุปทั้งสองไม่แน่ชัด (หมายความว่า เมื่อเราพิจารณาแล้วไม่สามารถสรุปได้ว่าจริงหรือไม่จริง)
- ตอบข้อ 4) ถ้าข้อสรุปทั้งสองมีข้อสรุปใดข้อสรุปหนึ่งที่เป็นจริง หรือไม่เป็นจริงหรือไม่แน่ชัด ซึ่งไม่ซ้ำกับอีกข้อสรุปหนึ่ง (หมายความว่า ข้อสรุปทั้งสองไม่เหมือนกัน)

ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างข้อสอบ

เงื่อนไขข้อกำหนด

- ในการแข่งขันตกปลา ผู้เข้าร่วม 5 คน คือ วิษณุ โสภณ วัชร ปริชา และศักดิ์สิทธิ์
- ในการแข่งขันมีรางวัลทั้งหมด 3 รางวัล คือ รางวัลชนะเลิศ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
- ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศ และปริชาตกได้ปลากะพงแดง
- วัชรได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
- วิษณุใช้เรือหางยาวในการแข่งขัน
- ปริชาใช้เรือยอร์ชและได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
- ศักดิ์สิทธิ์ตกได้ปลานิล

ตัวอย่างข้อสอบ

- ปรีชาและวัชระได้ปลาชนิดเดียวกัน
- โสภณใช้เรือยางตกได้ปลากระเบน แต่ไม่ได้รางวัลอะไรเลย
- วัชระกับวิษณุไปตกปลาเรือลำเดียวกัน
- วิษณุได้รางวัลชนะเลิศ

คำถาม

- 1) ข้อสรุปที่ 1 มีเรือที่เข้าแข่งขันอย่างน้อย 3 ลำ
ข้อสรุปที่ 2 มีปลาที่ตกได้อย่างน้อย 4 ชนิด
- 2) ข้อสรุปที่ 1 ศักดิ์สิทธิ์ไปตกปลาด้วยเรือหางยาว
ข้อสรุปที่ 2 ศักดิ์สิทธิ์ไปตกปลาด้วยเรือลำเดียวกันกับวิษณุ
- 3) ข้อสรุปที่ 1 วิษณุได้รับรางวัลชนะเลิศ
ข้อสรุปที่ 2 มีอย่างน้อย 2 คน ที่ไม่ได้รับรางวัล
- 4) ข้อสรุปที่ 1 มีอย่างน้อย 1 คน ที่ไม่ได้ปลา
ข้อสรุปที่ 2 วัชระใช้เรือยาง

จากลักษณะของข้อสอบ พบว่า การทำความเข้าใจเงื่อนไขที่มีลักษณะเป็นข้อความหลายข้อความที่สัมพันธ์กันได้นั้น ควรวาดเป็นรูปภาพอธิบาย เช่น กราฟ หรือ Mind Map หรือสร้างเป็นตารางสรุปข้อมูล

ทั้งนี้ ในการสอบหลายปีที่ผ่านมา ลักษณะของโจทย์ส่วนใหญ่เหมาะกับการสร้างเป็นตารางสรุปข้อมูล แล้วใช้ข้อมูลในตารางมาตอบคำถาม ดังนั้น ในหนังสือเล่มนี้จึงจะกล่าวเพียงการแปลงเงื่อนไขทางภาษาที่โจทย์กำหนดให้มาเป็นตารางสรุปข้อมูลเท่านั้น เพราะออกสอบบ่อยที่สุด

หลักการทำข้อสอบการสรุปความจากภาษา

ในการทำข้อสอบการสรุปความจากภาษา ไม่มีหลักการที่ชัดเจน ขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละคน แต่ในหนังสือเล่มนี้ จะขอเสนอหลักการทำข้อสอบที่เป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย และสามารถทำตามได้จริง โดยสรุปเป็นขั้นตอนง่ายๆ ดังนี้

- **ขั้นตอนที่ 1** กำหนดลำดับที่ให้เงื่อนไขทั้งหมด
- **ขั้นตอนที่ 2** หาตัวแปรที่จะนำมาสร้างตารางข้อมูล
- **ขั้นตอนที่ 3** ใส่ข้อมูลตามเงื่อนไขที่ให้มาอย่างชัดเจนก่อน
- **ขั้นตอนที่ 4** พิจารณาเงื่อนไขส่วนที่เหลือ
- **ขั้นตอนที่ 5** พิจารณาช่องว่างที่เหลือ

โดยท้ายที่สุดแล้ว ตารางที่ได้จะมีลักษณะดังนี้

ตัวแปร คน	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ			
โสภณ			
วัชร			
ปรีชา			
ศักดิ์สิทธิ์			

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดลำดับที่ให้เงื่อนไขทั้งหมด

ในขั้นตอนแรกนี้ ไม่ใช่อะไรที่ซับซ้อนเลย เพียงแต่เป็นการจัดการโจทย์เงื่อนไขทางภาษาให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ในการพิจารณาได้ง่าย เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการทำข้อสอบ และลดโอกาสที่จะผิดพลาดให้น้อยลงเท่านั้น

กำหนดลำดับที่ให้เงื่อนไขทั้งหมดก็คือ การกำหนดลำดับที่ 1, 2, 3 ให้กับเงื่อนไขแต่ละเงื่อนไขที่โจทย์กำหนดให้นั่นเอง เพื่อใช้ในการอ้างอิงว่า เงื่อนไขใดที่เราได้พิจารณาแล้ว หรือเงื่อนไขใดที่ยังไม่ได้พิจารณา ดังนี้

จากตัวอย่างแนวข้อสอบข้างต้น

เงื่อนไขข้อกำหนด

- ในการแข่งขันตกปลา ผู้เข้าร่วม 5 คน คือ วิษณุ โสภณ วัชร ปรีชา และศักดิ์สิทธิ์
- ในการแข่งขันมีรางวัลทั้งหมด 3 รางวัล คือ ชนะเลิศ รองชนะเลิศอันดับ 1 และรองชนะเลิศอันดับ 2
- ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศ และปรีชาตกได้ปลากะพงแดง
- วัชรได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
- วิษณุใช้เรือหางยาวในการแข่งขัน
- ปรีชาใช้เรือยอร์ชและได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
- ศักดิ์สิทธิ์ตกได้ปลาฉลาม

- ปรีชาและวัชระได้ปลาชนิดเดียวกัน
- โสภณใช้เรือยางตกได้ปลากระเบน แต่ไม่ได้รางวัลอะไรเลย
- วัชระกับวิษณุไปตกปลาเรือลำเดียวกัน
- วิษณุได้รางวัลชนะเลิศ

จะได้ว่า

เงื่อนไขข้อกำหนด

- (1) ในการแข่งขันตกปลา ผู้เข้าร่วม 5 คน คือ วิษณุ โสภณ วัชระ ปรีชา และศักดิ์สิทธิ์
- (2) ในการแข่งขันมีรางวัลทั้งหมด 3 รางวัล คือ ชนะเลิศ รองชนะเลิศอันดับ 1 และรองชนะเลิศอันดับ 2
- (3) ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศ และปรีชาตกได้ปลากระพงแดง
- (4) วัชระได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
- (5) วิษณุใช้เรือหางยาวในการแข่งขัน
- (6) ปรีชาใช้เรือยอร์ชและได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
- (7) ศักดิ์สิทธิ์ตกได้ปลาลงลาม
- (8) ปรีชาและวัชระได้ปลาชนิดเดียวกัน
- (9) โสภณใช้เรือยางตกได้ปลากระเบน แต่ไม่ได้รางวัลอะไรเลย
- (10) วัชระกับวิษณุไปตกปลาเรือลำเดียวกัน
- (11) วิษณุได้รางวัลชนะเลิศ

ในขั้นตอนนี้ หากข้อสอบได้กำหนดลำดับต่างๆ ไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้อ่านสามารถข้ามไปขั้นตอนที่ 2 ได้โดยไม่ต้องทำอะไร

ขั้นตอนที่ 2 หาตัวแปรที่จะนำมาสร้างตารางข้อมูล

ในการสร้างตารางข้อมูล ผู้อ่านหลายๆ ท่านจะพบปัญหาล้ำๆ กันดังนี้

- จะรู้ได้อย่างไรว่าจะมีกี่แถว ก็คอลัมน์
- จะรู้ได้อย่างไรว่ามีคอลัมน์อะไรบ้าง
- จะรู้ได้อย่างไรว่าข้อมูลครบหรือยัง

ในที่นี้จะแนะนำวิธีการง่ายๆ ให้ผู้อ่านสามารถทำตามได้ และนำไปใช้ในการสอบให้ผ่านได้จริง ดังนี้

1. “อ่านข้อสรุปก่อน” การอ่านข้อสรุปที่เป็นคำถามของข้อสอบ เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่า โจทย์ต้องการถามอะไรบ้าง เพราะสิ่งนั้นคือสิ่งที่ตารางข้อมูลของเราต้องมีนั่นเอง

พิจารณาข้อสรุป

ข้อที่ 1. ข้อสรุปที่ 1 มีเรือที่เข้าแข่งขันอย่างน้อย 3 ลำ	;ถามเกี่ยวกับ <u>เรือ</u>
ข้อสรุปที่ 2 มีปลาที่ตกได้อย่างน้อย 4 ชนิด	;ถามเกี่ยวกับ <u>ปลา</u>
ข้อที่ 2. ข้อสรุปที่ 1 ศักดิ์สิทธิ์ไปตกปลาด้วยเรือหางยาว	;ถามเกี่ยวกับ <u>คน, เรือ</u>
ข้อสรุปที่ 2 ศักดิ์สิทธิ์ไปตกปลาด้วยเรือลำเดียวกันกับวิษณุ	;ถามเกี่ยวกับ <u>คน, เรือ</u>
ข้อที่ 3. ข้อสรุปที่ 1 วิษณุได้รับรางวัลชนะเลิศ	;ถามเกี่ยวกับ <u>คน, รางวัล</u>
ข้อสรุปที่ 2 มีอย่างน้อย 2 คน ที่ไม่ได้รับรางวัล	;ถามเกี่ยวกับ <u>รางวัล</u>
ข้อที่ 4. ข้อสรุปที่ 1 มีอย่างน้อย 1 คน ที่ไม่ได้ปลา	;ถามเกี่ยวกับ <u>ปลา</u>
ข้อสรุปที่ 2 วัชรใช้เรือยาง	;ถามเกี่ยวกับ <u>คน, เรือ</u>

2. จากการพิจารณาจะเห็นได้ว่า สิ่งที่โจทย์ถามมี 4 เรื่อง คือ เรือ, ปลา, คน และรางวัล เพราะฉะนั้น ตารางข้อมูลของเราจะต้องมี 4 คอลัมน์ คือ เรือ, ปลา, คน และรางวัลนั่นเอง โดยจะได้ตารางดังนี้

ตัวแปร คน	เรือ	ปลา	รางวัล

ในการสร้างตาราง ลำดับของคอลัมน์หรือข้อมูล ไม่มีผลต่อการหาคำตอบแต่อย่างใด แต่ในที่นี้ใช้คนขึ้นก่อน เนื่องจากลักษณะคำถามของโจทย์การสรุปความทางภาษา จะอ้างอิงที่ชื่อคนเป็นหลักนั่นเอง

ขั้นตอนที่ 3 ใส่ข้อมูลตามเงื่อนไขที่ให้อย่างชัดเจนก่อน

ขั้นตอนนี้เป็นการใส่ข้อมูลลงในตาราง ซึ่งข้อมูลที่นำมาใส่ในตารางนั้นมาจากเงื่อนไขต่างๆ ที่โจทย์กำหนดให้ ทั้งนี้ การใส่ข้อมูลลงในตาราง ไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับของเงื่อนไขที่โจทย์กำหนดก็ได้ เงื่อนไขใดที่ระบุข้อมูลชัดเจนก็ให้ใส่ไปก่อน เงื่อนไขใดไม่ชัดเจนก็ไว้ใส่ทีหลัง เพียงแต่จะต้องใส่ข้อมูลให้ครบทุกเงื่อนไขเท่านั้นเอง และในการสอบจริง บ่อยครั้งที่ใส่ข้อมูลครบทุกเงื่อนไขแล้ว ข้อมูลที่ได้ยังไม่เต็มตารางนั้นเป็นเรื่องปกติ เพราะนั่นคือจุดที่เราต้องตอบว่า ไม่แน่ชัดนั่นเอง

พิจารณาเงื่อนไข

(1) ในการแข่งขันตกปลา ผู้เข้าร่วม 5 คน คือ วิษณุ โสภณ วัชรระ ปรีชา และศักดิ์สิทธิ์ พบว่า ชื่อคนที่แข่งขันตกปลามีทั้งหมด 5 คน ดังนั้น ตารางข้อมูลของเราก็จะมี 5 แถว ดังนี้

คน \ ตัวแปร	เรือ	ปลา	รางวัล
<u>วิษณุ</u>			
<u>โสภณ</u>			
<u>วัชรระ</u>			
<u>ปรีชา</u>			
<u>ศักดิ์สิทธิ์</u>			

ทั้งนี้ ลำดับของแถวก่อนหลัง ไม่มีผลในการหาคำตอบแต่อย่างใด (ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 1 ใช้ไปแล้ว)

(2) ในการแข่งขันมีรางวัลทั้งหมด 3 รางวัล คือ ชนะเลิศ รองชนะเลิศอันดับ 1 และรองชนะเลิศอันดับ 2

พบว่า เงื่อนไขที่ 2 นี้ เป็นการบอกว่า รางวัลทั้งหมดมี 3 รางวัล ซึ่งไม่มีข้อมูลอื่นประกอบ ดังนั้น ยังไม่สามารถใส่ข้อมูลสำหรับเงื่อนไขนี้ได้ (ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 2 ยังไม่ได้ใช้)

(3) ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศ และปรีชาตกได้ปลากะพงแดง

พบว่า เงื่อนไขที่ 3 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

(ก.) ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศ

(ข.) ปรีชาตกได้ปลากะพงแดง

ซึ่งเงื่อนไข (ก.) ยังไม่ชัดเจน จึงยังใส่ข้อมูลลงในตารางไม่ได้ ส่วนเงื่อนไข (ข.) ชัดเจนแล้ว จึงใส่ข้อมูลลงในตารางได้ดังนี้

ตัวแปร คน	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ			
โสภณ			
วัชร			
ปรีชา		<u>ปลากะพงแดง</u>	
ศักดิ์สิทธิ์			

จากเงื่อนไขที่ 3 จะเห็นได้ว่า ในการเติมข้อมูลลงในตารางของแต่ละเงื่อนไข ไม่จำเป็นที่จะใช้ข้อมูลได้ครบทุกประเด็น ประเด็นใดชัดเจนก็ใส่ข้อมูลลงไปก่อน ประเด็นใดไม่ชัดเจนก็เก็บไว้ใส่ภายหลัง (ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 3 ประเด็น (ก.) ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศยังไม่ได้ใช้)

(4) วิเคราะห์ได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2

พบว่า เกณฑ์ข้อที่ 4 ชัดเจน จึงใส่ข้อมูลลงในตารางได้ดังนี้

ตัวแปร คน	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ			
โสภณ			
วัชร			รองชนะเลิศอันดับ 2
ปรีชา		ปลากะพงแดง	
ศักดิ์สิทธิ์			

(ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เกณฑ์ข้อที่ 4 ใช้ไปแล้ว)

(5) วิเคราะห์ใช้เรือหางยาวในการแข่งขัน

พบว่า เกณฑ์ข้อที่ 5 ชัดเจน จึงใส่ข้อมูลลงในตารางได้ดังนี้

ตัวแปร คน	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ	เรือหางยาว		
โสภณ			
วัชร			รองชนะเลิศอันดับ 2
ปรีชา		ปลากะพงแดง	
ศักดิ์สิทธิ์			

(ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เกณฑ์ข้อที่ 5 ใช้ไปแล้ว)